

ЯК РЕФОРМУВАТИ ДЕРЖАРХБУДКОНТРОЛЬ?

Напередодні свого ювілею, а система державного архітектурно-будівельного контролю була утворена 16 серпня 1944 року, а вже добігає 75-річчя, почастишали розмови про чергове реформування системи. Деякі з можливих напрямів викладені в проекті концепції публічного управління в галузі будівництва. Чи дійсно це так конче необхідно? І так, і ні.

Розглядати цю проблему потрібно щонайменше в двох аспектах: організаційна структура і сфера повноважень.

Достатньо підстав стверджувати, що **організаційну структуру** на даний момент загалом можна вважати оптимальною. Вона є змішаною (гібридною): складається з централізованої структури (Держархбудінспекція та її територіальні органи) і місцевих виконавчих органів тих населених пунктів, які скористалися законним правом і в рамках децентралізації утворили власні органи держархбудконтролю. Їх за більш як три роки утворилося рівно 100, і це вже і факт, і аргумент, з яким не можна не рахуватися.

Отже, яка система контролю ефективніша можна бачити у реальному відображенні. Для повноти картини варто лише передбачити для замовника можливість вибору – послугами якої інспекції користуватися. Іншими словами – кому бути підконтрольним? Іронії тут немає – розмови ведуться на серйозному рівні. Адже реєстр дозвільних документів єдиний, процедури здійснення контрольних заходів уніфіковані, якихось місцевих інтересів при цьому не зачіпається – тільки контроль на відповідність законодавству і вихідним даним, виданим місцевою владою. От життя, точніше замовники, і виберуть пріоритетну модель держархбудконтролю.

З **повноваженнями** складніше. Сьогодні вони практично неосяжні. А тому виникає питання в їх забезпеченні. І не можна не погодитися з висловленою в проекті концепції тезою, що слід реформувати модель державного регулювання в будівництві, залишивши за органами державної влади і місцевого самоврядування, передусім, відповідальність за дотримання організаційно-правового порядку будівництва, а відповідальність за об'єкт у технічному плані покласти на професіоналів і їх об'єднання.

Органи держархбудконтролю, очевидно, повинні мати обов'язок контролювати і відповідати за дотримання організаційно-правового і організаційно-технічного порядків будівництва. При чому, що важливо, на всіх етапах проектування та будівництва (ст. 26 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності»).

За правильність прийняття архітектурно-технічних рішень під час проектування, як і за дотримання технології виконання будівельних робіт, органи держархбудконтролю відповідати об'єктивно не в змозі: і через обмежений термін перевірки, і через значні періоди між перевірками, і через неможливість мати у штаті фахівців різного профілю (палітра об'єктів величезна). А насамперед, через те, що для цього є відповідні системи: експертизи проектів, авторського і технічного нагляду.

Разом з тим органи держархбудконтролю обов'язково повинні мати право перевіряти, у разі вичерпної необхідності, зазначені питання, як правило, із залученням фахівців відповідного профілю.

З чисто прозаїчних позицій. Бо інакше, нікому буде поставити крапку у визначенні міри відповідальності фахівців, відповідальних за прийняття технічних рішень, і притягти їх до відповідальності. Якось так. ●

Зрозуміло (це повертаючись до ювілею системи держархбудконтролю), що журнал не обійде увагою цю тему. У № 4, який виходить якраз у серпні поточного року, буде розміщена відповідна інформація. Хотілося, щоб вона була якомога повною і всебічною.

Звертаємося до наших читачів за можливості надіслати на адресу редакції будь-які матеріали (фото, копії публікацій у газетах і журналах, листів, подяк і нагород тощо) з історії держархбудконтролю. Особливо щодо фахівців, які віддали служінню справі двадцять і більше років. Хотілося б на сторінках журналу створити галерею корифеїв у сфері контролю в будівництві. Чекаємо.